

Dobrodošli delegati S. N. P. J. v Clevelandu

Unijski voditelji svarijo neodvisne jeklar-ske industrije. Nasilja naraščajo. Štrajk jeklarskih delavcev se zna hitro razširiti

Pittsburgh, Pa., 15. maja. Ma-lo je upanja, da bi se štrajk pri neodvisni jeklarski kompaniji Jones & Laughlin poravnal v doglednem času, dasi je prišlo med unijskimi voditelji in zastopniki kompanije že do pogajanj.

Sedaj je na štrajku pri Jones & Laughlin kompaniji nič manj kot 27.000 delavcev. Toda kot se je izjavil Phillip Murray, eden načelnikov C. I. O. delavske organizacije, preti štrajk pri nadaljnjih štirih neodvisnih jeklarskih kompanijah.

Pri teh jeklarskih kompanijah je zaposlenih skupno 178.000 delavcev, ki znajo biti v kratkem poklicani na štrajk, ker se kompanije absolutno branijo priznati unijo in se izjaviti za kolektivno pogajanje.

Kompanije, pri katerih zna v kratkem izbruhniti štrajk, so: Republic Steel Co., Bethlehem Steel Corporation, Youngstown Sheet & Tube Co. in Crucible Steel Co. of America.

Včeraj se je Murray posveto-val in pogajal z generalnim ravnateljem Jones & Laughlin Steel Co. Nobena stranka ni hotela povedati, kaj je bil uspeh pogajanj, le Murray se je izjavil, da se vršijo pogajanja "v prijateljskem duhu."

V Pittsburghu je dospel gover-ner države Pennsylvanie, Earle, da preiskuje položaj štrajka. Izjavil se je, da ostane za nedolo-čen čas v Pittsburghu. Povedal je, da kompanija in delavci ni- so več daleč narazen.

Medtem so pa nastali štrajki v jeklarskih tovarnah v Mones- sen in Allenport, Pa. To so pr- vi štrajki v jeklarskih tovarnah Amerike tekom zadnjih osem- najst let.

Delavci so nenavadno dobro organizirani in disciplinirani, dasi je opaziti, da bi privatna kot javna policija tupasem rada izzvala nemire in poboje. Toda delavci se držijo absolutno do- stojno.

Kadar se zbirajo naši bratje in sestre iz širom Zedinjenih dr- žav v največji naselbini Sloven- cev v Ameriki, v Clevelandu, te- daj veža slehernega našega roja- ka v naselbini častna dolžnost, da dostojno in gostoljubno pozdra- vi svoje brate in sestre, ki se zbirajo k resnemu delu v naši naselbini od leta do leta.

Stara slovanska navada in ple- metni značaj našega naroda je bil od pamtveka, odkar pomni naša zgodovina, da smo goste vselej vljudno in častno poz- zdravljali. Mnogokrat nismo ve- deli, mi ali naši pradedi, kdo so ali kaj so, toda kot goste so jih sprejeli in kot svoje drage pri- jatelje.

Tako je tudi z našimi sloven- skimi brati in sestrami, ki so se danes zbrali iz širom slovenskih naselbin Zedinjenih držav, kot zastopniki in zastopnice sloven- skega naroda, kolikor ga je včla- njenega pri slovenski bratski podporni organizaciji, Slovenski Narodni Podporni Jednoti.

Enajsta konvencija te največ- je slovenske bratske podporne organizacije bo danes otvorjena v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave. Nič manj kot 220 delegatov in nekako 20 čla- nov glavnega urada bo navzočih pri XI. konvenciji, ki se bo pe- žala z najboljšimi problemi v zgodovini obstanka te bratske organizacije.

Slovenska Narodna Podporna Jednota šteje v Clevelandu, po počkoliških mestih in po ostalih mestih države Ohio nekako 6.000 članov in članic. In ker je med temi člani in članicami, pa tudi med delegati in delegatnja- mi konvencije stotine in stotine naših naročnikov, je pošteno in prav, da po rojaško pozdravimo zastopnike naroda, ki je včlanjen pri S. N. P. Jednoti, v prestolici slovenskih naselbin v Zedinjenih državah.

Načela in principi, ki so zapi- sana in zapisani v pravih Slo- venske Narodne Podporne Jed- note, niso naša načela in prin- cipi. Mi jih nismo delali, pač pa zastopniki S. N. P. Jednote, ki so izvajali dolgo vrsto let absolutno kontrolo nad S. N. P. J.

Če bo taka kontrola nad čla- nostvom Jednote še zanepreje potrebna, o tem so upravičeni so- dititi delegatje in delegatnje, ki so se danes zbrali na XI. zboro- vanju. Mi ponovno poudarjamo le to, da je ogromna in pretežna večina članstva S. N. P. Jedno- te katoliškega prepričanja, kate- ro prepričanje izvajajo pa samo v svojem privatnem življenju, dočim glasilo S. N. P. Jednote hodi svobodno pot in napada to katoliško prepričanje ob vsaki priliki in priložnosti.

Kot smo rekli prej, je to zade- va delegatov, mi smo le napisali spomenico o resnici. Kakor bo do delegatje pripravili smerni- ce, tako se bo morala Jednota ravnati tudi v bodočnosti. Mno- go starejših delegatov ima svoje mišljenje, mnogo mlajših dele- gatov je zopet drugega mišlje- nja. Vsi se pa strinjajo v tem, da jim je S. N. P. Jednota daja- lo dosedaj točno in uspešno pod- poro, do katere so bili po pravi- lih upravičeni.

Mi vemo to, da je 95 odstot- kov članov in članic pristopilo v S. N. P. Jednoto radi bolniške, operacijske in smrtninske pod- pore. Menda je pristopilo le 5

odstotkov radi politične agitaci- je. Tozadevno bi se morala mne- nja delegatov na konvenciji en- krat temeljito izčistiti, kajti sa- mo pisati v "delavskem duhu," narediti pa za prospeh in napre- dek in blagostanje ničesar, o tem se zlasti pritožuje mlajši ele- ment pri Jednoti.

Pričakuje se, da bo konvenci- ja S. N. P. Jednote trajala vsaj 10 dni. Od zadnje konvencije do danes je nastalo toliko novih problemov vsake vrste, bodisi v zavarovalniških ali finančnih zadevah Jednote, da bo treba de- legatom v resnici posvetiti vso njih pozornost, da bodo zado- voljili svoje številno članstvo.

Enake probleme imajo danes, ko je depresija odnehala, vse na- šee bratske podporne organizaci- je. Mi računamo na razsodnost in razum delegatov XI. konven- cije S. N. P. Jednote, da bodo zr- li vsem problemom naravnost v oči glede boljšega napredka pri Jednoti. Med delegati so stari slovenski pionirji v Ameriki, pa tudi cvet slovenske mladine, ro- jene v Ameriki, ki zna sodelova- ti za napredek naroda.

Mi le želimo, da bi delegatje in delegatnje S. N. P. Jednote od- nesli najlepše spomine iz Clevel- anda. Saj ima skoro sleherni v naši metropoli svojega sorodni- ka ali prijatelja ali znanca, kate- rega ni videl že leta. Mi smo prepričani, da bodo naši ljudje povsod z največjo gostoljubnostjo sprejeli delegacijo.

Veseli nas tudi, ker je tekom konvencije pripravljenih mnogo značilnih prireditev naših kul- turnih društev, zlasti pa naše slovenske mladine. Mnogi po ma- lih naselbinah čutijo, da umira slovenski življenjski duh.

Delegati in delegatnje S. N. P. Jednote pa bodo tekom svoje- ga bivanja v Clevelandu imeli priliko se prepričati, kako mo-

gočna je naša naselbina v slo- venskem, narodnem, kulturnem in verskem duhu.

Kdor bo hotel, bo videl tisoče- ro in tisočero naših Slovencev vsako nedeljo v štirih slovenskih cerkvah pri službi božji, kdor bo hotel, si bo ogledal sedem naših narodnih domov, pet naših sloven- skih narodnih knjižnic, slišal bo pevske zборе naše mladine, v katerih je zastopnih nad 1.500 slovenskih otrok, slišali bodo slo- venske moške, ženske in mešane zборе. Delegacijo tudi opozar- jamo na Jugoslovanski kulturni vrt, ki je skoro že dodelan, da boste videli, kaj vse znajo vaši rojaki v metropoli storiti za kul- turo in večer spomin na sloven- ski rod v Ameriki.

Cleveland je velika, napredna, zavedna slovenska naselbina v vsakem oziru, ki z odprtimi ro- kami sprejema v svojo sredino vse delegate in goste S. N. P. Jednote, kot slovenske brate, kot Slovence in Slovenke, katerim kličemo vsem: iskreno dobrodo- šli!

XI. konvencija Slov. Nar. Podporne Jednote

Za zapisničarja XI. konvenci- je SNPJ sta določena Erazem Gorshe iz Clevelanda in Jakob Zupančič iz Chicaga. Včeraj po- poldne in zvečer je Federacija SNPJ društev priredila v obeh dvoranah SND krasen pevski program. Slavnost bi se imela vršiti še minulo jesen, toda se jo je preložilo za to konvencijo. S to prireditvijo se je začelo ne- kako konvencijo razporeditve med delegatov, gl. odborniki in članstvom.

Pri izredno uspelem koncertu so nastopila sledeča pevstva dru- štva: "Zvon" pod vodstvom Iva- na Zormana, soc. "Zarja" pod vodstvom Jos. Krabeca; "Ja- dran" pod vodstvom Louis Šemeta; "Slovan" pod vodstvom Na- gela in Samostojni pevski zbor "Zarja" pod vodstvom Johna Ivanusha. Končno so vsi pevski vrstvi nastopili skupno in zapeli večno lepo "Nazaj v planinski raj" in "Buči, buči, morje Adri- jansko." Bil je pravi vžitek. Proslavo je otvorila slovenska godba Bled. Popoldanski pro- gram je vodil Jos. A. Šiško, govoril je tudi tajnik Federacije Jos. F. Terbižan.

Popoldne je bilo navzočih ka- kih 700 ljudi, zvečer pa na ple- su v obeh dvoranah do 1.200. Ob- činstvo se je prav dobro zabava- lo. Pričakuje se, da bo konven- cija trajala najmanj 10 dni. Dane- s zvečer je delegacija povab-ljena v goste v S. D. Dom na Waterloo Rd. V sredo priredi dr. Ivan Cankar izvrstno komedijo "Vražja vdova." Občinstvo je vabljeno, da pride zvečer v S. N. D., kjer se boste lahko sestali s svojimi znanci, katerih mogoče niste videli izza vaših mladih let.

Jako nujno!
Nocoj večer ima Baragov zbor pevsko vajo. Ker je zadeva v resnici jako nujna, se prosa, da so brez izjeme vsi navzoči. — M. Jager.

"Cvet" in "Kantarčki"
Pevske vaje zbora "Cvet" in mladinskega zbora "Kantarčki" se vrše v sredo 19. maja, name- sto v petek, ob navadnem času. — Pevovodja.

Rooseveli zahleva, da se reforme novega deala nadaljujejo. Velika bitka med pred- sednikom in med kongresom je na vidiku

Washington, 15. maja. Pred- sednik Roosevelt je izjavil ob svojem prihodu v Washington napram časnikarskim poročeval- cem, da bodo njega vodili isti ci- lji in smernice v drugem termi- nu njegovega predsedništva, kot so ga vodili v prvem.

Njegov prvi boj bo naperjen za stabilizacijo cen. Cene po- trebščinam se nikakor ne smejo nadalje dvigati. Povdarjal pa je, da ne bo postal revolucionar- no, pač pa po gotovih, dobro pre- mišljenih načrtih.

Casnikarjem je predsednik povedal, da je šele začel z bojem proti reakcionarnim silam, ki se dobro zavedajo, da so naletele na svojega mojstra in ki so na

umiku, toda v zadnjem trenu- ku postajajo obupni in skušajo s- silo uničiti, kar je novi deal pri- nesel dobrega ameriškim držav- ljanom.

Tekom tega tedna pričakuje kongres izredne poslanice od predsednika. Kongres tekom zadnjih štirinajst dni, odkar je bil odsoten predsednik, absolut- no ničesar naredil ni. Roosevelt po pogl. kongres zopet na resno delo.

Predvsem je na vrsti vpraša- nje delovnih ur in minimalnih plač. Nadalje je treba spraviti v red proračun, relief in podati kon- čno mnenje glede reorganizaci- je najvišje sodnije.

Merrick za župana?

Dasi je Common Pleas sod- nik Frank J. Merrick že zapo- redoma izjavil; da nikakor ne bo kandidat demokratske stran- ke za župana pri letošnjih vol- itvah, pa se dela zadnje čase tak pritisk na Merricka, da se pričakuje, da se bo Mr. Merrick podal in prevzel kandidaturo. Merrick je eden izmed onih de- mokratov, ki ni zasovražen pri nobeni fakkiji. Dognalo se je, da so skoro vsi vardni voditelji in vsi precinktni načelniki de- mokratske stranke za Merricka, ali pa bodo glasovali za onega, katerega bo Merrick priporočil. Sodnik Merrick je jako pri- prost, toda duhovit mož, in ni- ma doslej nobenega političnega madeža na sebi ali za seboj.

Štrajka ne bo

Bilo je že pol dveh danes zju- traj, ko je prišlo do sporazuma med unijo prodajalcev in razva- žalcev gasolina in med kompani- jami. Unije so sprejele ponud- bo kompanij, ki so zvišale plačo za \$8.75 na mesec razvažalcem kot prodajalcem. Za ugodno re- šitev te zadeve se je mnogo tru- dil Mr. Anthony Požun, ki je tajnik unije razvažalcev gasoli- na. Sodelovala je tudi zvezna vlada po svojih posredovalcih.

Protest Čehov

Clevelandski Čehi in Slovaki so imeli včeraj popoldne ob 4. velik protestni shod v Češkem narodnem domu na Broad- wayu. Protestirali so proti na- meravanemu vpadu Hitlerja v čehoslovaško republiko. Ude- ležba je bila ogromna.

Otroci na razstavi

Na prostorih Velike jezerske razstave v Clevelandu bodo ime- li letos poseben paviljon za otro- ke, kjer se bodo dnevno vršile trikrat predstave za otroke. Vstopnina k tem predstavam bo brezplačna.

Pobiranje asesmenta

Danes zvečer od 6. do 7. ure se bo nahajala tajnica društva sv. Marije Magd. št. 162 KSKJ v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida v svrhu pobiranja ases- menta in drugih društvenih za- dev.

Mr. Lah v bolnici

V Glenville bolnico se je mor- ral podati Mr. Mihael Lah Sr. Delovnemu možu želimo čimprej dobrega zdravja.

Lahi skušajo popraviti svojo sramoto

Guernica, Spanija, 15. maja. Laški legionarji so danes gla- sorno poročil iz fronte vkorakali v Jato, ki je ključ do mesta Bil- bao. Kot pravijo poročila iz ta- borišča nacionalistov, so se La- hi "odlikovali" v boju. Nacio- nalisti se sedaj nahajajo komaj štiri milje od Bilbao. Upor Bas- kov je uničen. Baski so silovito trpeli v zadnjih bojih, in njih postojanke so morali prevzeti ruski prostovoljci. General Mo- la, ki zapoveduje četam v oko- licah Bilbao, je dobil povelje od generala Franca, da mora za- vzeti mesto Bilbao najkasneje tekom enega tedna. Med tem se pa poroča iz Rima, da je pa- pež ponudil posredovanje med nacionalisti in socialisti, da se krvava vojna v Spaniji preneha. Baski sami, ki so globoko verni, so za tako posredovanje. Na- dalje se poroča, da se namerava predati kakih 3.000 nacionali- stov, ki so že dolgo obkoljeni od socialistov v bližini Madrida. Že več tednov trpijo lakoto in jim lastne čete dosedaj niso mo- gle priti na pomoč.

Dober program

Program iz Jugoslavije, ki se je oddajal po kratko-valovni postaji zadnji petek večer iz Berlina, se je jako dobro slišal v Clevelandu. Bil je lep pro- gram, s petjem v slovenskem, srbskem in hrvatskem jeziku, z godbo in več kratkimi govori. Prihodnji program se bo odda- jal dne 1. junija, kot je ozna- njevalec naznanil koncem pro- grama.

Cvetlice za konvencijo

Mr. Jim Slapnik, Sr., poznani slovenski cvetličar, bo zakladal konvencijo S. N. P. Jednote, ki zboreje v S. N. Domu, dnevno s svežimi cvetlicami. Jim je ved- no pripravljen prispevati po svo- ji moči našim društvom in Jed- notam.

Volkovi v Ohio

Governor države Ohio Martin Davey je vetiral postavo glasom katere bi dobil vsak, ki ustrelil volka v državi Ohio, \$10.00 na- grade. Governor pravi, da v Ohio ni volkov!

* Al Smith je zanikal, da bi ga papež pozval v Vatikan. Smith je včeraj odpotoval v Evropo.

Umetniška razstava

Od 17. maja naprej bo imela Jugoslovanska šola moderne umetnosti, katero že več let tako uspešno vodi naš prominent- ni umetnik Mr. Gregorij Peru- šek, razstavljen predmete učencev te šole v javni St. Clair knjižnici na 55. cesti in St. Clair Ave. Na razstavi bo 18 izbra- nih umetniških slik. Zlasti so prijazno vabljeni delegati S. N. P. Jednote, ki sedaj zborujejo v Clevelandu, da obiščejo to raz- stavo in se prepričajo, kako je naša mladina napredovala na umetniškem polju pod vod- stvom Mr. Peruška. V javni knjižnici na 55. cesti in St. Clair Ave. visi tudi velika slovenska zastava v priznanje od strani Amerike—Slovenecem. Istočas- no se vrši tudi razstava Peru- škovich umetnin v Slovenskem Narodnem Domu na St. Clair Ave. Občinstvo je prav prijazno vabljeno, da v obilnem številu obiskuje to razstavo.

Most ne bo zaprt

Med okrajnimi in mestnimi oblastmi je prišlo do sporazuma glede Superior High Level mo- sta. Most potrebuje temeljite poprave. Toda mesto Clevel- and je dvignilo tak vrišč, ker so radi poprav hoteli most zapreti, da so se okrajni komisarji kon- čno podali in izjavili, da bodo zaprli most šele oktobra meseca, ko bo Velika jezerska raz- stava zaprta in bodo Indians do- bili prvenstvo v baseballu! Če bodo toliko časa čakali, mosta ne bodo nikdar zaprli.

Kadette sv. Vida

O pomembni slavnosti, ki so jo včeraj priredile kadette sv. Vi- da od podružnice št. 25 SZZ, pri- nesemo večji članek v torkovi številki.

Mlad fant umrl

Sinoči okoli 8. ure je umrl Andrew Ujčić, sin Mr. in Mrs. Ujčića na 1409 E. 63rd St. Bol- lan je bil samo štiri dni. Pogreb bo vodil A. Grdina in Sinovi po- grebni zavod. Podrobnosti jutri.

Novi državljani

Na zvezni sodnji v Clevelan- du se je vršilo pretekli petek zaslišanje za ameriško držav- ljanstvo in zopet je več naših ljudi dobilo državljsanske pravice. Med njimi so: Angela Derganc, Jakob Gregorin, Mar- tin Račević, George Plazibat, Ana Kališek, Edward Mozek, George Bajc, Louis Rakovec, Petek Lorbach, Louise Mišmaš, Mary Ščinkovec, Helen Mirtel, Jennie Stokel, Mary Gaič, Joe Munka, Joe Kotnik, John Pirz, Anton Kovačič, Ignac Kuhel, Robert Nekich, Frank Jung, Stefan Dukič, skupaj 22 novih državljanov. Zadnjič izkazanih 129, danes 22, skupaj 151 novih državljanov v letošnjem letu. Vsem skupaj iskrene čestitke!

Smrtna kosa

Poročili smo že, da je v Mt. Sinai bolnišnici umrl rojak Frank Moran, star 40 let. Ranjki je bil doma iz Višnje gore, odko- der je prišel v Ameriko pred 33. leti. Ranjki zapušča tu brata Josepha in dve sestri: Mary in Alice, poročeno Ahčin. Pogreb se vrši v torek zjutraj ob 8:30 iz hiše žalosti na 18411 Darwin Ave. v cerkev Marije Vnebozve- te in na Calvary pokopališče pod vodstvom August F. Svetek. Bo- di ranjkemu mirna ameriška zemlja. Preostalih sorodnikom naše iskreno sožalje!

Predsednikov sin

James Roosevelt, najstarejši sin predsednika Roosevelta, pri- de v Cleveland 29. maja in bo s posebnim govorom otvoril Ve- liko jezersko razstavo, kot je pravkar sporočil zvezni senator Robert J. Bulkley iz Washing- tona. James Roosevelt bo častni gost Clevelanda tekom treh dni.

"Slavčki"

Vsi "Slavčki" naj pridejo v torek od sedmih zvečer na vajo v sobo št. 1, S. N. Dom. Vaja bo z orkestrom. — Pevovodja.
* Unijski delavci in uslužbeni gledališč so začeli piketirati new- yorska filmska gledališča.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto, \$5.50; pol leta, \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$8.00.
Posamezna številka, 3 centa.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$8.00 per year. Single copies, 3 cents.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1906, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 115, Mon., May 17, 1937

Slovenskim delavcem v jeklnah

Pred dobrimi petindvajsetimi leti je "Ameriška Domovina" dvignila na poziv American Federation of Labor javen oklic na slovenske delavce, ki so delali v tovarnah jeklarkega trasta v Clevelandu in drugod in jih pozvala, da se organizirajo in vpišejo v unijo. Tedanji unijski načelnik v Clevelandu je bil Mr. Raisse, s katerim smo bili v jako prijateljskih stikih, ker je poznal naš časopis, da je vedno na strani pravičnega boja za izboljšanje delavskih razmer.

Pred 25 leti nas je vzelo dobra dva meseca, da smo končno sklicali shod v tedanjo Grdinovo dvorano, in na kateri shod smo pozvali vse slovenske delavce, ki delajo v jeklnah v Clevelandu. Odziv je bil jako lep. Skoro 1,000 Slovencev je bilo navzočih v dvorani, ki so pa prišli največ iz radovednosti, kaj jim bodo povedali unijski voditelji. Slišalo se je precej dobrih govorov, in med drugimi je govoril tudi naš tedanji urednik Louis Pirc, ki je pozival delavce k združenju in napredku.

Ko so bili govori končani, so bili navzoči pozvani, da se vpišejo v unijo. In veste, koliko se jih je vpisalo? Nič manj in več kot 12 izmed skoro 1,000 navzočih. Vzrok? Strah delavcev pred formami, bosmi in pred kompanijo. Po končanem govorih so naši delavci cepali eden za drugim pri teh ali onih vratih iz dvorane. Ugajali so jim govori, toda da bi se vpisali v unijo — Bog ne daj — bos me bo takoj spodil od dela! Tako je prvi poskus organiziranja med našimi slovenskimi delavci v Clevelandu, ki so bili zaposleni v jeklnah, propadel. Delavci niso imeli prave ameriške delavske zavesti!

Naj omenimo na tem mestu, da so naši prvi naseljenci v Clevelandu bili skoro izključno zaposleni v jeklnah, kolikor jih ni delalo v klobučarni. To je bilo pred 50 leti. In ti delavci so delali po 12 do 14 ur na dan, da so zaslužili \$1.25, od dela so prihajali črni kot vrag, počitka niso imeli nobenega, in mnogi so prerano legali v grob, dočim so se drugi umaknili zopet v staro domovino, ker niso mogli prenašati naporov, katerim so bili podvrženi od strani veleindustrije. Najbolj močni so preživeli to mukopolno življenje, toda izmed njih danes nimamo v naselbini več kot nekako 100 starčkov, ki se še spominjajo strašnega dela v jeklnah. Tisoče jih je umrlo prezgodnje smrti.

Jeklarski trust je bogatelj, zakladal je skoro vse države sveta z jeklom, ki je potrebno za morilno orožje, organiziran je bil, da svet ni poznal boljše organizacije, a delavci v jeklarskem trustu so morali še vedno delati po 10 do 12 ur na dan, s slabo plačo, dočim je jeklarski trust izkazoval stotine milijonov dolarjev letnega čistega dobička. Zakaj ne znižati delovnih ur, zakaj ne plača delavcem nekoliko več, pa bi preostajalo jeklarskim korporacijam še vedno dosti milijonov za dobiček od investicij, ki so jih vložili v svoja podjetja?

Na vrsti imamo danes organizacijo jeklarskih delavcev. Teh je v Clevelandu do malega 3,000, v ostalih mestih države Ohio in v sosednjih državah pa nadaljnih 10,000 do 12,000. Kaj boste naredili, vi slovenski jeklarski delavci, ko se vas kliče k skupni borbi za boljše obstane, za boljše plače in za boljše delavske razmere? Ali boste še vedno v strahu pred kompanijskimi priganjači, formami in bosmi, ali boste še vedno raje delali, da se kopijoji milijoni jeklarskih korporacij, ali pa bi radi tudi samim sebi izboljšali življenje, delali v bolj ugodnih okoliščinah, imeli nekoliko več plače, nekaj skrajšanih ur in več pozornost za vzgojo svoje družine in za svoj počitek in duševno zabavo?

Mi smo z vami. Delavske unije vas kličejo danes k organizaciji. Pomnite, da so kompanije silno organizirane, in v tej organizaciji imajo moč, vi se pa bojite vsakega formana in kompanijskega zagovornika.

Pomnite, da je danes z vami ameriška vlada, kateri načeljuje predsednik Roosevelt. Vi imate popolno pravico do organiziranja, in če vas delodajalec odslovi od dela iz vzroka, ker ste pristopili k uniji, se mora delodajalec zagovarjati pred vlado. Bolj podrobne podatke tozadevno boste dobili pri svojih unijskih uradnikih.

Jeklarski delavci, med katerimi je od 12,000 do 15,000 naših Slovencev, morajo biti končno organizirani. In ko bo organizirano vse, bo tudi v miru in napredku podeljeno našim delavcem vse, kar jim je potrebno za boljše življenje in večji napredek. Slovenski jeklarski delavci, vpišite se nemudoma v unijo. Vi ste tisočkrat močnejši, če držite skupaj, kot pa 1,000 kompanij.

Kaj pravite!

V Dallas, Texas, je prišla neka zamorka na sodnijo in hotela zvedeti s kom se je leta 1923 poročila. "Ne da bi sicer to mene kaj posebno zanimalo," je rekla, "toda moja 13 letna hčerka me vedno sprašuje, kateri od mojih štirih soprogov je njen oče."

Klub slepcev v San Diego, Cal. je poslal na oblasti protest, da bi se v predmestju ustanovila kolonija nagcev. Slepi bodo videli, gluhi bodo slišali...

BESEDA IZ NARODA

S pota

Rim, Italija. — Predvsem prav lep pozdrav iz večnega mesta. Zelo dobro se imam, hvala Bogu.

Ko sem se izkrcal iz parnika, sem se ustavil za nekaj časa v Parizu, potem pa sem se odpravil v Ljubljano. V Sloveniji sem bil že na več krajih, tudi na tistih slavni Velikih Vrheh, odkoder sem z daljnogledom gledal tje na Kum. Pota imam strašno dosti. V Preserju sem bil samo enkrat šele. V Ljubljani me je zelo prijazno sprejel g. župan dr. Adlešič. Sila prijazen mož je. Enako lepo me je sprejel g. nadškof dr. Rožman. Obema sem izročil pozdrave od vseh prijateljev Jugoslovanskega kulturnega vrta. Oba pa tudi iskreno pozdravljata Slovence v Ameriki, zlasti se zanimata za Cleveland. Pa o tem kaj več pozneje.

Sedaj se nahajam v Italiji, danes v Rimu. Spominjam se vseh, zlasti sotrudnikov za Jugoslovanski kulturni vrt, katere prav lepo pozdravljam. Marjanca Kuharjeva je bila kar upravičeno "fovš," da sem šel po svetu. Kako moja družina, pa stric in drugi? Ameriški Domovine še nisem dobil, čital pa sem A. S., v katerem sem bral Matt Tekavčev članek o SNPJ. Čestitam mu!

V Vatikanu sem bil na razstavi katoliškega tiska. Vsaka narodnost je zastopana. Jugoslavija ima svoj paviljon, tam ga Slovenci najbolj pihnejo. Ljubljana prednjači Zagrebu. Tudi USA je zastopana, samo naših listov tam ni. Franciskani imajo tudi svoj paviljon in razni drugi redovi. Videl sem tam Ave Marijo iz Lemonta. Toda ker je bila pod rubriko Českoslovaške, sem vzel "z dovoljenjem" pero in prečrtal ter zapisal Jugoslavija. To naj vzame na znanje pater Bernard in ko pridem nazaj, da bo tretal en kvort ohajšana.

Kam jo mahnem iz Italije, že povem potem. Pozdrav prav vsem in Bog živi.

Jože Grdina.

Jugoslovanski kulturni vrt

Sicer počasi, toda sigurno se pomičemo proti svojemu cilju in kmalu bo dokončano delo v Jugoslovanskem kulturnem vrtu. Res počasi in tudi pomalem se zbirajo darovi za to plemenito delo, posebno pa še tukaj v naši beli Ljubljani. V Jugoslovanskem kulturnem vrtu so postavljani spomeniki največjih naših sinov, ki jih je kdaj rodila slovenska mati. Spomenik škofa Friderik Barage. Ali ni bil on naš predhodnik v ta novi svet? Kako velika so bila njegova dela, je vse zapisano v neštetih knjigah in dela, ki jih je on storil za civilizacijo tukaj v Ameriki, so neprecenljiva in ne bodo med Amerikanci nikdar pozabljena. De, Amerika slavi našega Barago kot enega največjih kulturnih mož.

Drugi spomenik, ki bo krasil Jugoslovanski kulturni vrt, je spomenik Ivanu Cankarju. Nerazumljivo je, zakaj so nekateri proti temu, da bi ta spomenik stal na tako častnem mestu in med drugimi kulturonošci. Res je, da ne bo stal v tem vrtu originalni spomenik oziroma soha, katero nam je poslala naša stara domovina. Zlobna roka z dolgi mi prsti se je polastila tega dragocenega spomina iz nepozabljene nam domovine. Torej smo bili primorani, da smo to soho nadčestili z drugo, ki je delo slovenskega sina in mojstra v kiparstvu, g. Rudolfa Mafkota.

In tretji spomenik je oni Si-

mona Gregorčiča, nepozabljene goriškega slavčka. Kdo ga ne pozna, kdo ne pozna njegovih srčnih pesmi, ki so vse izliv njegove iskrene slovenske duše.

Vsi poznate torej te naše sinove, katerim smo po svojih skromnih močeh postavili spomenike v Jugoslovanskem kulturnem vrtu, kot naš mal doprinos slovenski kulturi na tujih tleh. In vendar vas je še veliko, ki se še niste odzvali prošnjam za male prispevke, da se ta kulturni vrt dogotovi, da se čim prej uresniči započeto delo.

Stotera hvala gre tistim, ki so se odzvali. Njih žrtve bodo zapisane v zlati knjigi, ki jo bo pisala zgodovina našega naroda, bivajočega v tujini. Posebna zahvala pa še tistim, ki so kaj pomagali pri naši zadnji prireditvi. Iskrena hvala Rev. A. Bombachu za vse usluge in postržbo, kakor tudi za dar na tej prireditvi. Zahvaljujemo se vsem splešalcem, zlasti onim iz Clevelanda, ki so prišli v tako velikem številu. Hvala delavcem v dvorani in onim, ki so darovali v gotovini, kot: Mrs. Margaret Jamnik \$2, Albina Pešec \$1, John Globokar \$1, Mrs. Terezija Zdešar \$50c, Mrs. Jennie Intihar \$50c. Iskrena hvala vsem, ki ste darovali in pomagali. Bog blažaj! Vljudno pa prosimo še druge, da se odzovete.

F. K.

Problemi priseljence

Zastaranje v slučajih nezakonitega prihoda

Vprašanje: Jako me je zanimala vest, ki sem jo čital v nekem časopisu, ki je poročal o slučaju nekega glasbenika, ki je nezakonito prišel v Združene države leta 1925, in pri tem navedel mnenje nekega slovitega odvetnika, češ da "statute of limitation" (postava, ki omejuje pravno postopanje na gotovo dobo) bi preprečil deportacijo tega inozemca. Kdaj zastara mogočnost deportacijskega postopanja?

Odgovor: Zal nam je izjaviti, da ni sedaj nikakega zastaranja, v kolikor se tiče nepostavnega prihoda po 1. juliju 1924. Kdor je nepostavno prišel po tem dnevu, je podvržen deportaciji, pa naj bo še tako dolgo v Združenih državah. Vrhovno sodišče Združenih držav je potrdilo določbo priseljeniškega zakona od leta 1924, ki omogočuje deportacijo radi nepostavnega prihoda po 1. juliju 1924 brez omejitve časa. V kongresu se nekateri trudijo uvesti zastaranje deportacije, ali nihče ne more reči, da-li bodo uspeli.

Bivši deportiranec išče naturalizacijo

Vprašanje: Imam prvi papir, ali se bojim prositi za drugi papir, ker sem bil leta 1924 deportiran radi nepostavnega prihoda. Povrnili sem se zakonitim potom leta 1925.

Odgovor: Ako ste prav gotov, da edini razlog vaše deportacije je bil nezakoniti prihod, se nimate nič bati glede naturalizacije. Dejstvo, da so vaš 1. 1925 zakonito pripustili, pokazuje, da vlada nima ničesar proti vam. Ker se vaša prošnja osnuje na vašem zakonitem prihodu leta 1925, ne bodo brčkone ničesar vprašali glede prejšnjega nezakonitega bivanja v Združenih državah. Če pa bi vendarle vprašali, prav za gotovo povejte vso resnico.

Grozi ženi z deportacijo

Vprašanje: Neki ameriški državljan se je v inozemstvu poročil s tujerodko in jo privedel sem. Zakon ni nič kaj srečen. Žena se boji zapustiti soproga, ker ji on grozi, da jo bo dal deportirati, češ, da je prišla v Združene države pod krivó pretvezo. Ali je inozemka podvržena deportaciji ob takih okoliščinah?

Odgovor: Ako žena noče živeti z možem, ni in ni bil nikoli nikak vzrok za deportacijo. Zakonski načrt, ki omogočuje deportacijo oseb, ki so se le navidezno poročili, da dobijo priseljeniško vizo, se nahaja pred kongresom, ali ni bil še sprejet. Ta zakon bi podvrigel obe stranki navidezne poroke kazenskemu postopanju. V zgornjem slučaju pa bi dejstvo, da je žena zares živela z možem, brčkone izpodbijal obdolžitev, da je bila poroka sklenjena na prevaren način.

Zamolčal je dejstvo prejšnje poroke in razporeke

Vprašanje: Prišel sem zakonito v to deželo leta 1922 skupaj s svojo ženo. Leta 1930 smo se razstali vsled razporeke. Imel sem plačevati nekaj za vzdrževanje svoje bivše žene, ali odšel sem v drugo državo. Pred tremi leti sem dobil prvi papir in nedavno sem zaprosil za drugega. V svoji predhodnji prošnji sem se označil za samca, našli pa so, da sem bil poprej poročen. Ali je to težka pomota?

Odgovor: Ob teh okoliščinah se zdi, da sodišče vam ne podeli državljanstva. Tudi če bi pregledali nepopolno izjavo glede vašega stanu — saj ste bili dejanski samec za časa vložitve prošnje, imate proti sebi okoliščino, da niste izpolnjevali sodnega ukaza (o plačevanju). Naturalizacijsko sodišče brčkone ne bo smatralo človeka, krivega prekršitve sodnega ukaza (contempt of Court), za osebo dobrega moralnega značaja. Naš nasvet je, da enostavno povejte vso resnico, ko naturalizacijski izpraševatelj ali sodnik zopet vprašuje.

Preodkaz patenta

Vprašanje: Zanimam se za iznajdbo nekega svojega prijatelja in nameravam posoditi denar za patent in morda tudi za produkcijo iznajdbe. Ali moremo dobiti skupen patent?

Odgovor: Ako se niste udeležili razvijanja iznajdbe, nimate pravice, da se vas smatra skupnim iznajditeljem. Po zakonu le iznajditelj morejo dobiti patent. Iznajditelj pa ima pravico predodkazati (assign) patent komurkoli hoče. — FLIS.

IZ DOMOVINE

—V Ljubljani je umrla Silva Krisperjeva, roj. Erbežnik.

—V Ljubljani je umrla Terezija Kolar, soproga trgovca in posestnika.

—V Struževem pri Kranju je umrla Josipina Kalan roj. Dežman, soproga nadučitelja v pokolu.

—V Biški vasi pri Mirni peči je umrl Anton Špental, posestnik in gostilničar ter dolgoletni bivši župan občine Mirna peč.

—V splošni bolnišnici v Mariboru je umrl Radovan Čvetko, učitelj v Cezanjevih. Mladi mož se ni dopolnil 30 let in je bil zlasti pri otrocih zelo priljubljen.

—V Ljubljani je umrl Valentin Kristan, zvančnik drž. železnice v p.

—V Kranju je umrla Jerica Ovečjak, posestnica in trgovka.

—V Prevaljah je umrla Ana Pauše, hčerka uglednega posestnika Matevža Paušeta.

—V Ljubljani je umrl Peter Miklaveč, železničar v pokolu in bivši ključavničarski mojster.

—V Starem trgu pri Rakeku je v 80. letu starosti umrla Ivanča Kraja.

—Namesto k vojakom — v mrt. V noči od petka na soboto o fantje in vasi pod Lubensko zoro jemali v gori slovo od svojega fantovanja. Drugi dan bi namreč morali k vojakom. Med njimi je bil tudi 23-letni Primož iz Vel. Podljubna. Pili so in ter jim je že slo vince precej v lase, so tudi razgrajali in brez posebnega povoda napadli in boreplji posestnika Mrvarja iz Borčevega. V goro pa je še isti večer prišla druga družba fan-

Euclid Rifle and Hunting Club

Zadnje sredo nismo nič streljali. Prišlo nas je par, toda ker smo pozabili marele doma, smo se tiščali kantine in poskušali delati za deset, kar je pa jako težavno delo, kot boste priznali. Med nami, ki smo bili zadnje sredo na strelišču, in med Močilnikarjevimi Francetom je prišlo do jeze, ker je hotel imeti France ono sredo dež, mi pa ne. Seve, njemu je za otavo, redkvice in solato, kaj njega briga drugo. Za bodoče ga prosimo, naj si izprosi dežja druge dneve, razen za sredo in nedeljo.

V sredo prej, na otvoritveni dan, nas je bilo pa precej. Sicer nas je tudi takrat malo pralo, pa se je s skupno močjo nekako preneslo in prestalo. Imeli smo tudi sejo, ki smo jo pa v sredi presekalni na pol in jo polovico pustili za drugi mesec. Kam se nam pa mudi, saj ne gori voda. Prišli smo samo do klubovih znakov (gumbov), tam se je pa ustavilo in se bi bila debata lahko vlekla do 1940, ko bomo volili novega predsednika Ameriki, da nismo o pravem času zaključili.

Takrat smo sprejeli tudi novega člana, ki bo dika našemu klubu, čeprav je bolj slabo streljal prvič, Charlesa Lampeta. Ravno take sorte človeka smo pri klubu potrebovali, kar je pripraven za vsako stvar in ima tudi besedo, kadar je treba in tudi drugače.

Vino je storilo svoje. Fantje so se skregali in stegli. V pretepu je nekdo udaril Primca s kolom po glavi. Vsled dobljenih ran je Prime drugi dan umrl.

Zopet je segla smrt v vrste duhovnikov ljubljanske škofije, umrl je Janko Mevželj, župnik na Krki. Umrl je v Kandiji pri Novem mestu v starosti 46 let. Pokojni se je rodil v župniji Škocjan pri Mokronogu dne 12. novembra 1891. V mašnika je bil posvečen dne 22. junija 1915. Kot kaplan je služboval v Trnovem na Krasu 2 leti, v Gorjah pri Bledu 3 leta, v št. Rupertu pri Mokronogu 5 let, v Selcih nad Škofjo Loko, dokler ni bil leta 1929 na to župnijo umeščen kot župnik. V septembru 1935 pa je prišel kot župnik na Krko.

IZ PRIMORJA

—Slovesnosti ob priliki zasadtive "gozda imperija" v Bazovici. Nedavno se je vršila v Bazovici velika fašistična slovesnost. Iz bližnjih krajev, zlasti iz Trsta, je prišlo mnogo članov fašistične organizacije, zlasti dopolavoristov, da bi prisostvovali svečani ceremoniji, s katero naj bi se na Bazoviški planoti pričel zasajati borov gozd, ki bo nosil ime "Gozd imperija."

Pobudo za to akcijo je dala fašistična bojevniška skupina in slične ceremonije se vrše po vsej državi. Na Bazoviški planoti bodo zasadili okoli 30 tisoč borovih drevesc. Kakor smo zvedeli, so se slične ceremonije vršile istočasno v Trebčah, Gropadu, Bukovjah, Sv. Križu in na Sv. Gori.

—V Smrjahu pri Premu je umrl Jože Boštjančič v visoki starosti 85 let. Naj mu bo lahka domača zemlja.

—Velika noč v Gorici brez božjega groba. Za letošnjo veliko noč so oblasti v Gorici prepovedale napravo božjih grobov in običajnih velikonočnih procesij vstajenja. To so stari običaji našega naroda, ki se že stoletja, leto za letom ponavljajo in jih do danes ni nihče oviral. Temu odkolu pa se je uprlo podeželje. Kljub prepovedim so kot običajno tudi letos po deželi uredili po cerkvah božje grobove, priredili procesije in slavili Kristusovo vstajenje po starih običajih.

—Priprave za delo velike električne centrale pri Tolminu

Ker je Charly njega dni služil pri železničarskem oddelku bivše avstrijske armade, nam bo lahko izpeljal železniško progo od kantine pa do glavne ceste, da ne bo treba podkladati našim kolesom (se reče avtomobilskim), kadar bo Močilnikar namakal zemljo.

Pomnite, da se vrši streljanje vsako sredo in kdor ima časa, naj se popoldne zaleti na naše strelišče, mu bomo postregli, da se mu bo kar fletno zdelo.

Izid streljanja na 5. maja je bil sledeč:

Gubanc	6
Sepic	19
Mandel	15
Klaus	15
Lampe	5
Kern	5
Sober	12
Dolenc	20
Janževič	22
Mrakar	16
Plešec	8
Baraga	20
Zabukovec	16
Kastelic	12
Jazbec	14
Podpavec	10
Sershen	10
Bavatz	13
Ogrin	16

Lovski pozdravi in vesele praznike vsem skupaj želi in privoščiti

Ferdo Jazbec, tajnik.

so v polnem teku. Delo je prevzela neka italijanska tvrdka iz Benetk, ki ima ogromno glavnic in je izvršila že več takih del v Italiji, zlasti na severu. S seboj so pripeljali ves potreben uradniški aparat tako, da ne bo prišel v tuđev prav noben domačin. Tudi pri vseh važnih mestih bodo zaposleni sami Italijani in se pričakuje tudi veliko število delavstva iz notranjosti Italije. Zato so se domačini pritožili in zahtevali, da se v prvi vrsti zaposli domačega delavca in šele nato priseljene. Vendar je malo upanja, da bi kaj dosegli. Za sedaj so v delu vsi potrebni pomožni objekti. Sezidali pa so celo vrsto poslopij, ki bodo služila za kantine, kuhinje, pekarije in prodajalnice. Na ta način niti domači trgovci ne bo prišel v poštev. Delavci bodo primorani hraniti se v kuhinji podjetja tako, da bodo ob izplačilu dobili le malenkostne zneske, s katerimi bodo lahko svobodno razpolagali.

—Bližnja vas Idrija ob Baci bo dobila v najbližnjem času svoj poštni urad in karabinjersko postajo. Dosedaj so spadali za prvo in drugo pod Sv. Lucijo. Otvoritev poštnega urada je ljudem zelo dobrodošla.

—V Ljubljani sta umrla: G. Alojzij Knafelje, inšpektor drž. žel. v p. g. Viktor Fritsch, višji uradnik hranilnice dravske banovine v p.

Če verjamele al' pa ne

Gospoj je bilo zelo odveč, ko je videla, da pride njeno kuharico večkrat ob večerih obiskat neki možki. Zato ji reče:

"Micka, ko sem vas vzela v službo, ste mi rekli, da nimate nobenega možkega prijatelja. Zdaj pa vidim tega možkega skoro vsak večer sedeti v kuhinji."

"Oh, gospa, vejo, saj to ni moj prijatelj, to je moj mož."

General je šel po petdesetih letih službe v pokoj. Svojemu služabniku je takoj prvi dan upokojitve naročil:

"Janez, vsako jutro natančno ob petih me zbudi ter reci: 'Gospod general, ustanite, danes je vojaška parada!'"

"Potem bom pa jaz rekel: 'Parada naj piše mene v uho! Nato se bom obrnil in lepo spal dalje.'"

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po namiznem kvadrantu K. Maya

"Tvoje ime je Saban?"
 "Da, sultanum!"
 "Poznaš barvarja Bošaka?"
 V hipu ga je minila otrplost. Sedel je in veselo dejal:
 "Zelo dobro ga poznam, sultanum!"

Bil je res velik revež in vsega usmiljenja vreden. Z umazanimi cunjami si je zakrival nagoto, bolan in zanemarjen je bil, sama kost in koža ga je bila. Njegove globoko vrte oči so se gladno upirale v zavoj. Roke so mu drhtele.

"Vina ti pošilja in peciva!"
 Smilil se mi je. Sočutno sem pokleknil ob bornem ležišču in se lotil zavoja, da ga odprem.

"O effendi, kako si dober!"
 je pravil s slabotnim glasom.
 "O, kako sem gladen!"
 Odprl sem zavoj. Beračeve oči so zaplamtele v čudnem sijaju. Ali res od glada?

Ni bilo časa za razmišljanje. Za meno je zaškrpalo.
 Obrnil sem glavo.
 Neznani moški so se tlačili v sobo, dva, trije, štirje, pet jih je bilo. Prvi je držal puško za cev. Skočil je in zamahnil Bošak me je le prevaril! — Zvabil me je v past. Slepo sem šel v njo.

Pa niso me še imeli.
 Izdril sem samokres in mislil šiniti pokonci.

Da, mislil sem šiniti pokonci. — Toda dolge, koščene roke onemoglega "berača" so se mi ovile krog vratu kakor lovke polipa in me potegnile k tlom.

Le to še vem, da sem pomeril samokres izdajalskemu beraču v glavo in sprožil. In strašen udarec s kopitom me je zadel v tilnik.

In nič več nisem ne slišal ne videl.

Umrl sem.
 Nisem imel več telesa, samo duša sem bil, duh. Letel sem skozi ogenj in njegovi plameni so me dušili, plaval sem po grmečih valovih in ledeni mraz me je prešinjal, neskončni oblaki so me nosili visoko nad zemljo in z blazno, strašno hitrostjo. In potem sem letel po praznem, brezmejnem prostoru, kakor se mesec vrti krog zemlje, brez misli, brez volje. Nepopisna praznота je bila v meni in krog mene.

Divje vrtenje se je ugnalo. Občutil sem, misli so se mi porajale. Pa kaj sem mislil? — Same neumnosti, same nemogoče reči. Bledlo se mi je. Govoril bi bil rad, pa nisem mogel. Napenjal sem se, da bi spravil glas iz sebe, pa niti dahnniti nisem mogel.

Misli so se mi urejevale. Spomnil sem se na svoje ime, na svoj stan, koliko let sem štel, ko sem umrl. — Kako da sem umrl in kje, tega pa nisem vedel.

Zdelo se mi je, da padam. Nisem se več vrtel krog zemlje, bližal sem se ji, padal sem, počasi in valoveče, kakor pada pero, ki ga spustiš z viškega stolpa. In čim globlje sem padal, tem bolj se mi je vračal spomin na moje nekdanje pozemeljsko življenje. Spomnil sem se na ljudi, ki sem jih srečal v življenju, na dogodke, ki sem jih doživel. Vse bolj se mi je jasnili spomin.

Spomnil sem se, da sem neke nekoč potoval po daljnih krajih, na misel mi je prišlo, da sem bil v Afriki, v Egiptu, v Bagdadu, pri Kurdi, nazadnje pa tudi v Stambul. Tudi v Odrinu sem bil. Iz Odrina pa sem mislil potovati nekam na zapad, — da, domov, čez Balkan. In spotoma so me ubili v zapuščeni bajti, sredi gozda v hribovju Planine. Zakaj da so me ubili, tega nisem vedel.

In tam sem umrl.

Morilci so me zvezali, čeprav sem bil mrtev, in me vrgli na kup listja, posedli krog ognjišča, zakurili in si nekaj pekli. Umrl sem, pa vendar sem vedel, kaj se je godilo z menoj, odkar sem umrl. Spomnil sem se celo, da so me morilci pogovarjali, ko so me ubili. In — da, celo sedaj se pogovarjali, čul sem jih, četudi sem bil mrtev, vse različneje sem jih čul, čim bolj sem se bližal zemlji. Kajti vedno sem še padal.

In čudno! Počasi sem padel skozi streho kočice in obležal na listju, ki je dišalo po plesnobi in umazanosti. In v koči so še vedno sedeli morilci. Slišal sem jih, navohal sem pečeno meso, pekli so ga na raznju. Rad bi jih bil videl, pa nisem mogel odpreti oči. Vstal bi bil rad, pa se niti geniti nisem mogel.

Ali sem bil res samo duša, samo duh? Ali sem imel tudi telo? Da, vsaj glavo še imam, se mi je zdelo. Čutil sem jo. Vsaj bolelo me je tam, kjer je bila prej glava, na tilniku, peko me je in žgalo kakor živ ogenj. Menda sem še imel glavo, pa je bila desetkrat, stokrat, tisočkrat večja, ko prej, ognjeno jezero je valovalo v njej in po njej je razbijalo milijon kovačev s težkimi kladivi. Čutil sem njihove udarce, padali so po glavi. Torej sem glavo še imel.

Najprvo sem se zavédel, da imam še glavo, polagoma pa sem opazil, da imam tudi roke, noge, tudi telo. Le geniti se nisem mogel. Slišal pa sem. Razločno sem slišal vsako besedo, ki so jo povedali ljudje pri ognju.

Da, čul sem celo topot konjskih kopit. Od daleč se je bližal. In čul sem, da sta dva jezdeca razjahala pred bajto. In pri ognju je nekdo povedal:

"Prišla sta!"

In neki drugi glas, čisto znan glas, ki sem ga že nekoč in pred kratkim nekje čul, ti-sti glas je povedal:

"Debeli pek je!"

Kje neki sem že čul ta glas? Da, ali ni bil glas tistega človeka, ki se mi je ponudil za spremljevalca v Kabač? Da, on je bil!

Kako je prišel v beračovo kočjo? Saj je vendar jezdil dalje po gozdu. Ali so mi nagajale blodne sanje?

Drug glas je povedal:
 "In še eden je."
 "Kdo je tisti?" je vprašal nekdo.
 "Silahdži iz Islimana."

Čul sem, da so vstali in pohiteli pred kočjo. Veselo pozdravljanje je donelo skozi vhod. Vse vprek so govorili.
 "Ste prijeli tisto budalo?" je vprašal zunaj masten, debel glas. Znan se mi je zdel.

Kje sem ga neki že čul? Seveda, Bošakov glas je bil, tistega debelega peka iz Džnibašija!

"Tisto budalo..." je pravil. Koga je mislil? Ali morebiti mene? On, bedasti Turek, pa meni tako besedo!

Jeza me je pograbila. O, da bi tega človeka dobil takole malo v pest, pokazal bi mu budalo!

Po živcih mi je zagomazelo in — ah, prsti, moji otrpli prsti so se zganili, stisnil sem pest. Kaj vse premore jeza!

Torej se duša le še ni ločila od telesa. Obvladovala je še telo.

Neki glas je povedal:
 "Da, prenorili smo ga."
 Glas je bil Sabanov glas, tistega berača, ki sem ga obiskal.

In tedaj sem se spomnil na vse.

(Dalje prihodnjic.)

1937	MAJ	1937
So	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	

KOLENDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

MAJ

23.—Piknik društva Euclid št. 29 SDZ na prostorih Društvenega doma na Recher Ave. 29., 30 in 31.—Desetletnica obstanka skupnih društev fare sv. Vida. Praznovanje na prostorih stare cerkve na Norwood in Glass.

JUNIJ

6.—Društvo sv. Križa št. 214 KSKJ priredi piknik na Zornovih farmah na Bradley Rd.
 6.—Piknik društva sv. Vida št. 25 KSKJ na Pintarjevi farmi.
 6.—Piknik pevskega društva Zvon na cerkvenih prostorih v Maple Gardens.
 6.—Slovska godba Bled priredi piknik na Stuški farmi.
 6.—Piknik ženskega odseka Slovenske zadruga na Močilnikarjevi farmi.
 6.—Piknik društva sv. Križa št. 214 KSKJ na Zornovi farmi na Bradley Rd.
 13.—Piknik društva Na Jutrovem št. 477 SNPJ pri Joseph Zornu.
 13.—Društvo Združeni bratje št. 26 SSPZ priredi piknik na Stuški farmi.
 13.—Društvo sv. Rešnjega Telesa fare sv. Lovrenca priredi piknik v Maple Gardens.
 13.—Društvo Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ ima piknik.
 13.—Društvo Collinwoodske Slovenke SDZ ima piknik na Močilnikarjevi farmi.
 20.—Svetovidski oder: očetovska proslava, v dvorani šole sv. Vida.
 20.—Društvo Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ ima piknik na Stuški farmi.
 20.—Društvo sv. Lovrenca št. 63 KSKJ obhaja 35-letnico svojega obstanka z blagoslovitvijo nove zastave.
 27.—Društvo Prijatelj št. 215 SSPZ priredi piknik na Stuški farmi.
 27.—Društvo Kranj priredi piknik na Močilnikarjevi farmi.
 27.—Društvo Danica št. 34 SDZ priredi piknik na Zornovi farmi na Bradley Rd.
 27.—Društvo Kranj priredi piknik na Močilnikarjevi farmi.

JULIJ

11.—Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ priredi piknik na Stuški farmi.
 11.—Piknik Slovenske za-

druge na Močilnikarjevi farmi.
 18.—Društvo Brooklynski Slovenci št. 48 SDZ ima prvi piknik na Zornovi farmi na Bradley Rd.
 25.—Baragov dan, ogromna prireditev v Puritas Springs parku.
 25.—Društvo Washington št. 32 SZZ priredi piknik na Stuški farmi.
 25.—Klub Slovenskih groceristov in mesarjev v Collinwoodu priredi svoj letni piknik na Pintarjevi farmi.

AVGUST

1.—Piknik župnije Marije Vnebovzete na Močilnikarjevi farmi.
 8.—Piknik združenih društev fare sv. Vida na Pintarjevi farmi.
 15.—Društvo Slovenski Napredni Farmer št. 44 SDZ priredi piknik v proslavo 10-letnice obstanka pri Antonu Debevcu v Madisonu, O.
 15.—Slovska šola S. N. Doma na St. Clair Ave. ima svoj piknik na Močilnikarjevi farmi.
 29.—Podružnica št. 32 SZZ praznuje 8. obletnico.

SEPTEMBER

4.—Skupna društva SSPZ, Olimpiada, tri dni, v avditoriju S. N. Doma.
 11.—Društvo sv. Janeza Krstnika št. 37 JSKJ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.
 25.—Društvo Martha Washington št. 38 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.

OKTOBER

2.—Društvo sv. Ane št. 4 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.
 9.—23d Ward Democratic Club, ples v avditoriju S. N. Doma.
 17.—Radnička organizacija, koncert v avditoriju S. N. D.
 23.—Društvo Clairwood št. 40 SDZ, ples v avditoriju S. N. Doma.
 24.—Mladinski pevski zbor Slavčki, koncert v avditoriju S. N. Doma.
 30.—Društvo Carniola Hive št. 493 TM, ples v avditoriju S. N. Doma.
 31.—Dramatično društvo Ivan Cankar, predstava v avditoriju S. N. Doma.
 31.—Jesenski koncert pevskega društva "Zvon" v S. N. Domu na 80. cesti.

NOVEMBER

7.—25-letnica društva Kras št. 8 SDZ v Slovenskem domu na Holmes Ave.
 13.—Društvo Slovenec št. 1 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. Doma.
 14.—Jesenski koncert mladinskega pevskega zbora Črički v S. N. Domu na 80. cesti.
 14.—Samostojni pevski zbor Zarja, opera v avditoriju S. N. Doma.
 20.—Društvo Svobodomiselnice Slovenke št. 2 SDZ, plesna veselica v avditoriju S. N. D.
 21.—Pevsko društvo Lira, koncert v avditoriju S. N. D.
 27.—Variety Club, ples v avditoriju S. N. Doma.

1936 JANUAR

1.—Proslava 25 letnice obstoja društva Glas Clevelandskih Delavcev št. 9 SDZ v avditoriju S. N. Doma.
 30.—Društvo Kristusa Kralja št. 226 KSKJ obhaja 10-letnico obstanka v S. N. Domu.

Človek lahko doživi 180 let

Ugledni ruski fizik, prof. Lazarev, je predaval v natlačeno polni dvorani leningrajske akademije znanosti o svojem življenjskem delu. Zbrano občinstvo z učenjaki in zdravniki na čelu je pozorno zasledovalo krivuljo, ki jo je slikal predavatelj na tabli. Po dolgoletnih neštetoletnih eksperimentih je dospel raziskovalec do treh zaključkov:

1. Občutljivost čutil je tem večja, čim bolj so občutljivi možganski živci. To pomeni, da so odvisni naš vid, sluh, voh itd. od pravilnega delovanja možganov. Če so živčni vozli utrjeni in slabo delajo, takoj vpliva to na delovanje čutil.

2. Mimo tega izkazuje doživljenjska živčnih vozlov stalne redne spremembe v zvezi z dnevnim časom in tudi starostno dobo. Tako opazujemo naprimer najvišjo občutljivost okoli dveh popoldne in najnižjo od 3 to 4 zjutraj. To tolmači zakaj umira večina ljudi ob svitu, kadar izkazuje organizem najmanjšo odpornost. Ob istem času se vršijo navadno tudi porodni. Kar se tiče starosti, so najbolj dovzetni ljudje okrog 20. leta. Minimum je zopet pravilno v mladosti (doraslosti) in visoki starosti. Na temelju teh podatkov je oblikoval prof. Lazarev "krivuljo človeškega življenja." Ugotovil je točne številke vseh njenih vzponov in padcev. Ta krivulja dosepe na ničlo šele v starosti 150-180 let. Od tod sledi, da umirajo ljudje povprečno prezgodaj. Življenjska doba normalnega zdravega človeka se lahko podaljša, in znanost mora to storiti.

3. Človek lahko obvlada in zatira reflekse, če so zadosti občutljivi živčni vozli njegovih možganov. Čim bolj so možgani napeti, tem neznatnejši so refleksi. Zato dobiva naprimer črno kavo plavač na velike proge, če mora tekmovali v mrzli vodi. Kava ojači delovanje možganov. Na ta način se prepriča nevarnost refleksov (krč).

To pomeni, da lahko vpliva medicina na živčne vozle. S pomožjo fiziko-kemičnih sredstev bo lahko obvaroval visoko doživljenjska živčevja v njegovi celotni življenjski dobi, torej 150-180 let. Biofizika postaja pomembna za človeški rod, ker mu odkriva novo bodočnost. Predsednik akademije znanosti, prof. Karpinski, priletel stavec, je takoj po predavanju rekel prof. Lazarevu, da mu je na razpolago za opazovanje in zdravniško postopanje.

Senator Borah odgovarja fašistovskemu uredniku

Washington, 15. maja. Senator Borah, katerega je laško fašistovsko časopisje strahovito napadlo, ker je pretekli teden izjavil, da pomeni komunizem manjšo nevarnost za Ameriko kot fašizem, je včeraj odgovoril Italjanom. Borah je dal svoj odgovor v pismu, ki ga je napisal uredniku laškega dnevnika "L'Italia," ki izhaja v San Franciscu. Je pisal senator Borah: "Vi trdite, da ste obenem lahko lojalni privrženec laškega fašizma in obenem tudi zvest ameriški državljan. Toda, ali verujete v svobodo govora? Ali verujete v narodno glasovanje? Ali ste prepričani, da je svobodno časopisje potrebno? Ali verujete v pravico delavcev, da se lahko organizirajo? Laški fašizem je odpravil vsako ljudsko vlado, vsako svobodno vlado, vse ljudske pravice, in kdor se ni uklonil dekretom diktatorja, je bil poslan v ječo. Ali morete vi služiti pod dvema zastavama? Berite sv. pismo! Dvema gospodarjema je nemogoče služiti. Kot zagovornik fašizma ne morete biti lojalni ameriški državljan!"

Silni izgredi proti židom na Poljskem

Varšava, 15. maja. V treh nadaljnjih mestih so izbruhnili sinoči izgredi proti poljskim židom. Prebivalstvo je silno razburjeno proti židom radi njih odiranja. V Černovicah, v Kobriny in Terespolu je moralo vojaštvo pomagati policiji, da so razgnali napadalce židov. Vlada se boji, kaj bo jutri, ko bodo v Varšavi pokopali nekega policista, katerega je zabol del nek židovski trgovec. Odrejene so obširne varnostne priprave. Večina židovskih trgovin v Varšavi in po drugih mestih je množica že porušila. Židje imajo dosedaj že \$5,000,000 škode. V treh dneh so ljudje ubili 53 židov ali pa jih nevarno ranili. Najhujeje je bilo v mestu Brzesc, kjer so se židje zabarikadirali v svojih hišah in se niti telefonirati ne upajo, še manj pa, da bi šli iz hiš. Mesto šteje 60,000 prebivalcev, od katerih je polovica židov.

Italija namerava zapustiti Ligo narodov

Geneva, 15. maja. Diktator Mussolini namerava zapustiti Ligo narodov, kakor hitro bo sklenil ekonomsko in vojaško zvezo z Nemčijo. Tozadevno je sledil Mussolini Hitlerju, ki je že pred dvema letoma umaknil Nemčijo iz Lige narodov. Evropske diplomate je vest o izstopu Italije iz Lige zadela jako neprijetno, zlasti ker se pripravljajo dvoje zasedanj Lige narodov, 24. in 26. maja. Med drugimi vprašanji, o katerih bo Liga narodov razpravljala 24. maja je tudi važno vprašanje, če je Abesinija še članica Lige narodov in če smejo biti abesinski delegati navzoči za zborovanju.

Prodajni davek

Državni nadzorniki so zadnje čase aretirali toliko trgovcev, ki niso sledili dobrih postavah glede prodajnega davka, da sodnije v Clevelandu komaj sledijo vsem slučajem. Razni mirovni sodniki imajo 217 pritožb države napram trgovcem, mestna sodnija se peča s 511 slučajih in okrajna sodnija ima pa kar 719 slučajev kršitve postav o prodajnem davku.

Značajan kapitan

Direktor javne varnosti v Clevelandu Eliot Ness, ki je poleg župana vrhovni poveljnik policije, je ponudil policijskemu kapitanu Aufmuthu poveljstvo nad vso policijo, ki straži tovarne, kjer se vršijo štrajki. Kapitan Aufmuth je pa povedal direktorju, da on ne prevzame takega poveljstva. Pripravljen je iti do skrajnosti v boj zoper tatove, roparje in druge enake zločince, toda skebe ne bo čval. Direktor Ness je bil silno nevoljen radi te izjave kapitana Aufmutha, in mu očital uporništvu in nevhvaležnost, toda ostalo je pri tem, kar je rekel kapitan Aufmuth. Direktor išče sedaj drugega kapitana, kateremu bi poveril varstvo pri tovarnah, kjer delavci štrajkajo.

MALI OGLASI

Proda se
 dobro idoča in vpeljana gostilna ob glavni cesti, v sredini slovenske naselbine v Collinwoodu. Z gostilno se prodajo tudi licence za 6% pivo in vino. Za naslov se poizve v uradu tega lista. (117)

Sobo išče
 pošten in miren moški, med 62. in 79. cesto, najraje s kuhinjo vred in prost vhod, pri mirni družini, kjer ni drugih stanovalcev. Kdor ima kaj primerne najpusti svoj naslov v uradu tega lista. (117)

Dve sobi
 se dasti v najem. Jako pripravno za pečlarje. Oglasite se na 1003 E. 66th Pl. (115)

Razumno dekle
 dobi delo za hišna opravila. Nič pranja ali kuhanja. Dobra plača. Vprašajte pri dr. Rosen, Tel. FA-7578. (115)

Sedaj je še priložnost
 Naprodaj je hiša 6 sob, vse udobnosti, lahko se takoj selite, blizu 72. ceste in St. Clair Ave. Cena samo \$3,500.00. Takoj \$1,000. Ostalo 5%. Imamo tudi hišo, 8 sob, za eno družino, v najboljšem stanju, nizka cena, samo \$3,500, takoj \$500.00, ostalo kot rent. Tretja hiša je pa blizu St. Clair Ave. in 92. ceste, 10 sob, za 2 družini, cena \$4,600. Bungalov, 5 sob, na 170. cesti, cena \$3,800.00. Takoj \$1,000, drugo za lahka odplačila. Več podrobnosti vam da drage volje
J. Pikš
 EN-2628, 1176 E. 71st St. (115)

Proda se
 rabljena FRIGIDAIRE LEDE-NICA za samo \$59.50
NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE CO.
 6104 St. Clair Ave.
 ENdicott 3634

EMERY'S MOTOR BAR
 961 ADDISON ROAD
 Is Everybody Happy?

WOLFF HEATING CO.
 GREJNI INŽENIRJI
 GORAK ZRAK, PARA, VROČA VODA, AIR CONDITIONING
 Popravljalni deli za vse vrste boilerje in furnance
DO 3 LETA ZA PLAČANJE
 Postavite si grelni sistem in začnite plačevati v septembru
 Vprašajte za Stefan Robash, naš zastopnik
 715 East 103rd Street
 Glensville 9218
Vabijo se tudi naročniki izven mesta

J. O. CURWOOD:

Lov na ženo

ROMAN

Na tleh je v sevrknjenem in zmešanem kupu ležala druga taka stvar; ta je kazala samo tilnik lobanje, ki se je lesketal kakor teme plešatega človeka. To dvoje je bilo prvo, kar so videli — in še dvoje: na mizi je bil kup vrečic, zaprašenih in počrnelih od časa, in iz posušene stvari, ki jih je čuvala, je štrlel dolgi, koščen ročaj noža.

“Očividno sta poginila v boju,” je rekel MacDonald. “In tukaj, Johnny, je njuno zlato!”

Bleda kakor smrt je stala Jana med vrati in zrla na svoja spremljevalca. MacDonald in Aldous sta pristopila k vrečicam. Bile so iz jelenje kože. Leta jim niso mogla do živega. Ko je vzel Aldous eno izmed njih v roko, je začutil, da je težja od svinca. MacDonald je s svojim nožem zarezal vanjo in solnce, ki je sijalo skozi okno, je žarko zaigralo na drobni zlati struji, ki se je usula iz mošnjice.

“Vzemimo jih s seboj in dajmo jih v jervas,” je rekel MacDonald. “Ostale ne bodo daleč odtod, Johnny.”

Odnosila sta sedem vrečic, polnih zlata. To ni bila majhna teža za njune roke. Ko sta jih položila v enega jervasov, je MacDonald pokimal proti koči, ki je bila najbližja soseda njegovemu nekdanjemu domu.

“Da sem na vašem mestu, ne bi šel tja,” se je obrnil k Jani.

“Pojdem,” je šepnila kakor preje.

“To je bila kočja njiju dveh — moža in žene,” je nadaljeval stari Donald. “In naši dedci, Jana, so bili lopovi! Kaj se je zgodilo v tej koči, ne vem — a slutim.”

“Pojdem,” je ponovila.

MacDonald je strgal zaporo z okna, ki je takisto gledalo proti jugozapadu, in se je ob enem uprl z ramenji v vrata. Komaj so stopili v kolibo, že je planil iz Janinih ust vzkrlik, ki je izražal vso njeno grozo in žensko ogorčenje. Ob steni je bil nekakšen kup — in na ta kup je zdaj, čez malone pol stoletja, prvič posijalo solnce. Kup je bil zrušen mož; njemu nasproti, s koščenimi rokami kakor v obrambi iztegnjenimi proti njemu, je ležala žena. To pot ni šel dalje. Donald je ostal sam in Aldous je odvel Jano iz kolibe, baš še za časa, da jo je prestregel v naročje. Kmalu nato je prišel Donald za njima; njegovo obličje je imelo poseben izraz radosti in zmagošnjavja.

“Ubila se je,” je rekel. “Mož je bil njen. Poznal sem ga. Dal sem mu bil žeblje, da jih je nabil v podplate svojih čevljev. Ostali so v njih do današnjega dne.”

V ostali dve koči je šel sam pogledat, med tem ko je Aldous ostal pri Jani. Ni se dolgo zamudil. Iz četrte kočje je prinesel naročaj majhnih sivih mošnjic. Nato se je vrnil in je prinesel še en naročaj.

“V tej poslednji koči jih je troje,” je povedal. “Dva moža in ženska. Zdi se, da je bila žena tistega, ki so ga ubili. Bili so poslednji, ki so ostali živi; naposled so tudi oni umrli od gladi. In zdaj, Johnny —”

Premolknil je in globoko vzdihnil. Pogledal je na zapad, kjer se je solnce spuščalo za gore. “In zdaj, Johnny, če ste pripravljani in če hoče Jana z nama — pojdemo,” je dejal.

XXVII.

Ko so prihajali iz kotelje v prostrane loke večje doline, je jeznil MacDonald med Aldousom in Jano mežgi pa so pod Pintovim vodstvom kljusali za njimi.

Nato je rekel MacDonald, oziraje se po dolini:

“Prehiteli smo jih, Johnny. Quade in Rann prideta ondile, z druge strani doline; mislim, da sta kak dan poti za nami — lahko pa tudi le nekaj ur. Kdaj dospo, ne morem reči. Tam zadaj je še več zlata. V teh petnajstih vrečicah sva ga zbrala do sto funtov, a bilo ga je več nego dvakrat toliko. Gotovo je nekje skrito. Calkins je imel navado, da ga je spravljaj pod pod. Tudi Watts je delal tako. Najdemo ga pozneje. In reka in te izsušene so teske obkraj doline so ga polne! Vse to je zlato, Johnny — povsod je zlato!”

Pokazal je kako miljo daleč, tja, kjer se je izpreminjala dolina v travnat polog med dvema vrhuncema.

“Tamle je tisti jarek,” je dejal. “Zdaj se ne zdi Bog zna kako daleč, jelite Jana, da ne?” Bilo je, kakor da je vsa malobesednost nalik plašču pala od njega; radost je zvenela v vsem, kar je govoril. “Tisto noč pa je bila to razdalja — strašna razdalja,” je nadaljeval, preden mu je utegnila odgovoriti. “Eno in štirideset let je tega, bilo je v začetku listopada. Mraz je pritiskal — tak mraz, da je udarilo Jani na eno stran pljuč; prav to je bilo vzrok, da me je ubožica tako kmalu zapustila. Zdaj ni videti, da bi bil breg posebno strm, a tistikrat je bil strm — zakaj vlačila sva se po dva čevlja visokem snegu. Mislim, Johnny, da do votline ni delj nego pet ali šest milj — morda je še manj — a nama dvema je trajalo dvajset ur, preden sva jo dosegla. Tako silno je snežilo tisto noč in veter je pihal tako besno in tako zamejena je bila najina pot, da sva se komaj dokopala do zavetja.”

Že mnogokrat je hotel Aldous starega Donalda nekaj vprašati. Prvič je storil to zdaj, baš ko je njegov pogled počasi in pazno krožil po dolini, iščoč sledov o Mortimeru Fitz Hughu in Quadu.

“Velikokrat sem se že čudil,

zakaj ste pobegnili z Jano,” je dejal. “Vem, kaj ji je grozilo — vem, da je bila nevarnost hujša od smrti. A zakaj ste bežali? Zakaj niste ostali tu in se niste borili?”

Izpod MacDonaldovih brkov je gluho zagodrnjalo.

“Johnny, Johnny, samo če bi bil mogel!” je odgovoril z globokim vzdihom. “Pet jih je še bilo, ko sem pobegnil z Jano v kolibo in sem se zagrabil v njej. Pomolil sem puško skozi okno in res so se bali udariti name. Bali so se, Johnny, bali so se vse tisto dopoldne — ne vedoč, da nimam niti enega naboja več! To je tisto, zaradi česar sva morala pobegniti, kakor hitro se je toliko stemnilo, da sva se lahko splazila v temo. Vedel sem, da pridejo tisto noč. V boj moža proti možu bi bil lahko ubil enega ali dva, zakaj tiste čase sem bil krepak in zastaven dečko, a vedel sem, da vseh ne morem premagati. In tako sva rajši odšla.”

“Končno, smrt ni tako strašna,” je mirno rekla Jana in zajahala tako tesno k njemu, da je lahko položila eno svojih toplih rok na roko Donalda.

“Nikakor ne — včasih je čudovita — in krasna,” je pretrgano odvrnil Donald ter odjedil naprej. Jana in Aldous sta počakala, da so ju mežgi prehiteli.

“Sel je, da se uveri, ali je na vrhu vse v redu,” je pripomnil Aldous.

Zdelo se jim je, da jasejo zdaj naravnost proti tistemu zagonetnemu bobnenju in grmenju v gorah. Uro je trajalo, preden so stali vsi skupaj na višku brda. Nato je MacDonald ostro zavil na desno in kmalu so dospeli do izsušene struge, ki je bila pred davnim časom široka in šumeča hudournik. Čim bolj so se ji bližali, tem bolj sta se približevala bobnenje in grom. Zdelo se je, da mora biti baš pod njimi ko je MacDonald še enkrat zakrenil; čez četrte ure so bili na robu majhne planote, vse na okoli obdane s hladnimi štrlečimi gorami, ki so zabranjevale solnce dostop. Na desni, sto yrdov od njih, je zeval v planoti velik, teman prepad — in iz njega se je razlegalo bobnenje in grmenje, podobno mrkemu rjoventju ogromnih zveri, zaprtih globoko v notranjosti zemlje.

MacDonald je stopil s konja. Aldous in Jana sta zajahala k njemu. Starčevo lice je izražalo radost in zmagošnjavje.

“Ni tako daleč, kakor sem mislil, Johnny!” je vzkliknil. “Oh, to je morala biti grozna noč — strašna noč, ko sva šla z Jano po tej poti! Dvajset ur sva hodila, Johnny!”

“Ali smo blizu votline?” je šepnila Jana.

“Mislim, da ni delj nego pol milje. A tukaj se utaborimo. Na tem kraju smo izvrstno spravljani. Ne morejo nas o-

paziti. In z onegale vrha imamo razgled po obeh dolinah.”

Aldous, sluteč tajno misel in neukrotno kopnenje MacDonaldovega srca, je stopil k nje, ko sta skočila s konj.

“Jahajte sami dalje, Mac, če je še časa do noči,” je rekel, uverjen, da ga bo starec razumel. “Tabor pripravim jaz.”

“Tukaj v dolini ni žive duše,” je premišljeval Donald, ki se izprva ni mogel odločiti. “Varno je, Johnny — povsem var-

no.” “Kakopak, tu se ni bati ničesar.”

“In jaz bom pazila, medtem ko bo John pri delu,” je rekla Jana, ki je bila stopila k njima. “Nihče se nama ne more približati, ne da bi ga videla.”

Naročite se na dnevniki Ameriško Domovino!

LOUIS OBLAK
TRGOVINA S POHISTVOM
Pohištvo in vse potrebščine za dom,
6612 ST. CLAIR AVE.
HENDERSON 2978

Razpis službe

Direktorij Slov. Narodnega Doma na St. Clair Ave. razpisuje službo oskrbnika SND. Prosilce mora biti zmožen vsaj deloma angleškega jezika, nadalje mora biti zmožen narediti vsa manjša popravila okoli poslopja.

Vpoštevalo se bo prošnje prosilcev, ki so delničarji S. N. Doma.

Prosilce lahko dobijo spisana pravila, katere si prečita, da se seznanijo kakšne delovne dolžnosti ima oskrbnik v S. N. Domu.

Vse prošnje morajo biti poslani pismenim potom v urad SND, 6409 St. Clair Ave., najkasneje do 30. maja, 1937.

DIREKTORIJS S. N. DOMA

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave.
v Slovenskem Narodnem Domu
PRODAJA parobrodne listke za vse prekomorske parnike;
POŠILJA denar v staro domovino točno, po dnevnih cenah;
OPRAVLJA notarske pose.

Kollander ima v zalogi tudi jugoslovanske znamke

1901

1937

NAZNANILO IN ZAHVALA

S žalostnim srcem globoko potrta naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o veliki izgubi nad vse ljubljene in nikdar pozabljene soproge, hčere in sestri

Louise Jakšič

ROJENA ZAVIRSEK

ki je previdena s svetimi zakramenti po kratki boleznii za vedno zatisnila svoje mile oči dne 12. aprila 1937 v starosti 36 let, rojena v Clevelandu.

K preranom večnemu počitku smo jo položili dne 15. aprila 1937 na Calvary pokopališče.

V dolžnost si štejemo, da se iskreno zahvalimo vsem, ki so nam bili v tolažbo ob času bridke žalosti, vsem, ki so prišli ranjko pokropiti in vsem, ki so čuli in molili ob krsti pokojne ter vsem, ki so se udeležili pogreba.

Iskreno se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnih vencev, ki so tako lepo okrasili krsto v blag spomin pokojni in sicer: Mr. in Mrs. Chas. Merhar, Mr. in Mrs. Nick Perencevič, Mr. in Mrs. Frank Završek, Chas. Merhar Jr., Eddie Merhar, William Merhar, Mr. Mike Cesnovar, Miss Frances Cesnovar, Mr. Frank Vauter, Mr. in Mrs. Joe Glavan, E. 40 St., družina Frank Kmet, St. Clair Ave., Mr. in Mrs. John Dirkoč, Mrs. Kozel in družina, W. 130 St., družina Križmančič iz West Park, družina Grozdje, Addison Rd., Mr. in Mrs. Albert Glicker, Mr. in Mrs. Herman Leivkovitz iz Phoenix, Arizona, družina Frank Zakrajšek, Norwood Rd., družina John Dejak, E. 55 St., družina Ignac Slapnik Sr., družina Rezelj, Mr. Tony Glavan, Mr. Chas. Glavan, B.P.O.E. Phoenix Lodge No. 335, Mr. A. A. Bach, Packing Dept. of the Patterson Sargent Co., društvo sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ., Slovenska Ženska Zveza št. 21 iz West Park.

Nadalje se lepo zahvaljujem sledečim, ki so darovali za svete maše za pokojno: Mrs. Josephine Ausec, Addison Rd., Mrs. Kordick, E. 40 St., Mr. Chas. Glavan, Mr. Joseph Menart, Mr. in Mrs. Stephen Jamnik, Mr. in Mrs. Anthony Kožel in družina, E. 40 St., Mr. in Mrs. John Perencevič, E. 39th St., družina Bencar, E. 177 St., Mr. in Mrs. Joseph Knaus, Edna Ave., Mrs. Anna Gorishek, Mr. George Kuhar, St. Clair Ave., Mrs. Mary Strumbel, E. 40 St., Mr. in Mrs. John Fortuna, E. 47 St., Vehar Family iz Lakewood in West Park, Mr. in Mrs. Louis Kramaršič, Mrs. Briosi, Mrs. Alice Meglich, E. 64 St., Mr. John Gross, Mr. Louis Perne in družina, E. 39 St., Mr. in Mrs. Frank Pirc, E. 47 St., Mr. in Mrs. Jim Jamnik, E. 41 St., Steklasa družina, E. 39 St., Mrs. Agnes Zorc, Mr. Matthew Potokar, Mr. Joe Markovich, E. 43 St., Mrs. Uršula Dejak, Mr. Frank Toparis, Mr. in Mrs. Frank Skufca, Mrs. Anna Biljč, Mr. Frank Maur, E. 71 St., Mr. in Mrs. Jos. Fisher, E. 47 St., William Merhar, St. Clair Ave.

Lepo se zahvaljujemo vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago pri pogrebu: Mr. Frank Toparis, E. 39 St., družina Pucel, St. Clair Ave. in E. 47 St., Mr. Albert Glicker.

Prisrčno se lepo zahvaljujemo Msgr. Rt. Rev. B. J. Ponikvarju za obiske v bolnišnici, za podeljene svete zakramente, za spremstvo iz hiše v cerkev in za pokopališče in za opravljene cerkvene pogrebne obrede.

Prav lepo se zahvaljujemo pogrebniku Frank Zakrajšku za vso prijazno naklonjenost ob času žalosti in za točno in izvrstno vodstvo pogreba.

Slučajno če se je katero ime pomotoma izpustilo, prosimo oprostjenja ter se jim ravno tako iskreno zahvaljujemo.

Ti, preljubljeni in nikdar pozabljeni soproga, hčere in sestri, ki si se morala v tako mladih letih za vedno ločiti od nas, veseli se sedaj v večni slavi. Tvoje trpljenje na tem svetu si dokončala in se preselila tja, kjer ni ne solz ne bolečin. Večna luč naj Ti sveti in počivaj mirno v prežgodnjem grobu.

Solza grenka iz očesa lije, ter bridko toži nam srce, ker prehitro si nas zapustila, preljubljeni soproga, hčere in sestri.

Mi iz srca Ti želimo, da v raju se zdaj veseliš, in mi Jezus naj Ti podeli mir in srečo blaženo.

Zalujoči ostali:

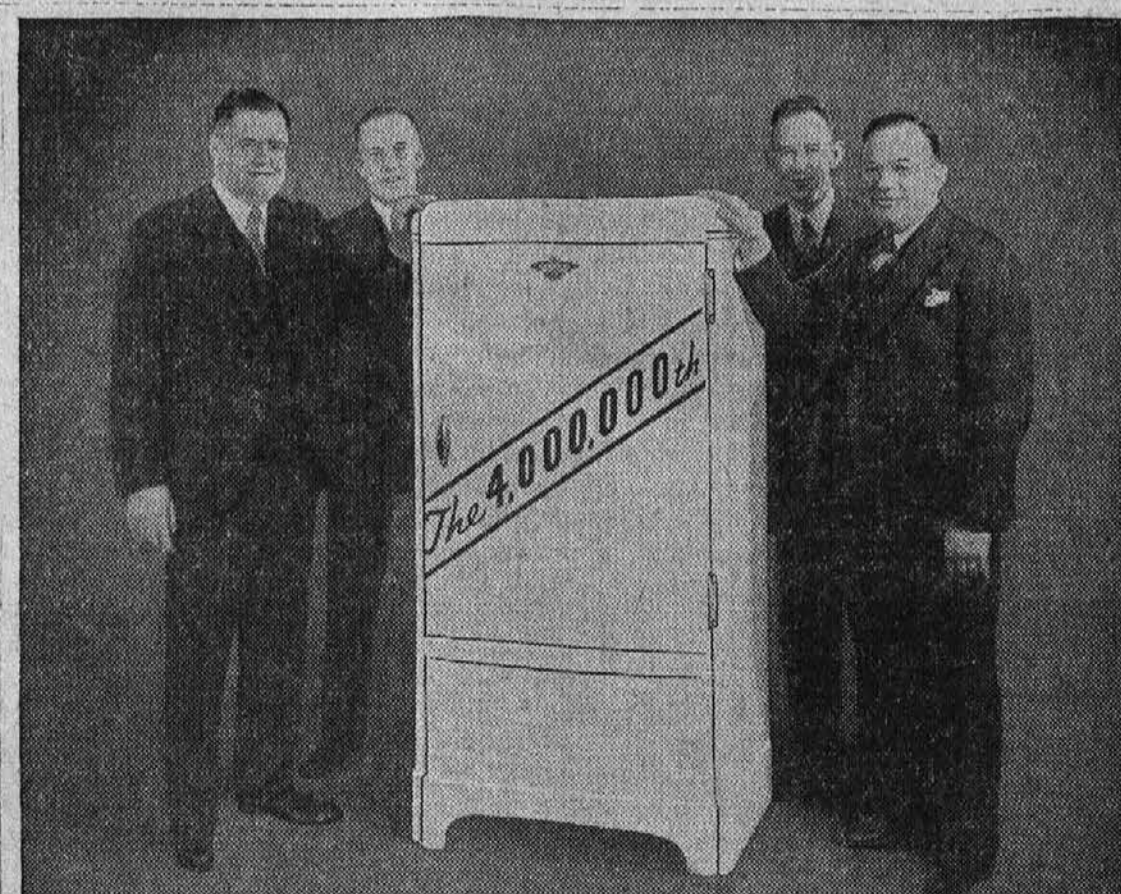
JOHN JAKŠIČ, soproga;
FRANK in MARY ZAVIRSEK, starši;
FRANCES PERENCEVIČ in ANNA MERHAR, sestri;
JOSEPH B. ZAVIRSEK, brat v Phoenix, Arizona.

Cleveland, Ohio, 14. maja, 1937.

MAYOR HAROLD H. BURTON MICHAEL A. KELLY

Župan Burton je podpisal pogodbo s Cleveland Hospital Service Association, s katero dobi 3,300 mestnih uslužbencev prosto postrežbo v bolnišnicah za 21 dni. V tej organizaciji je 16 clevelandskih bolnišnic in po tem sistemu se lahko zavaruje za prosto bolniško postrežbo samo uslužbencev podjetij v skupinah. V Zed. državah ima več kot 70 mest ta način zavarovanja in je več kot en milijon oseb na ta način zavarovanih.

Na sliki vidite Frigidaire ledenico, ki je po številu dosedanjih izdelkov 4,000,000. Okrog ledenice so uradniki Frigidaire družbe, Moraine City, O. — Norwood Appliance & Furniture Co. nam sporoča, da je dobila že 5 železniških voz teh ledenic, odkar to slovensko podjetje obstaja.